

KK

Kodeks karny

Stan prawny na 16 sierpnia 2022 r.

12. WYDANIE

Wolters Kluwer

KK

Kodeks karny

Stan prawny na 16 sierpnia 2022 r.

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

12. WYDANIE

Stan prawny na 16 sierpnia 2022 r.

Wydawca
Małgorzata Stańczak

Redaktor prowadzący
Paulina Ambroży

Tytuły umieszczone nad jednostkami redakcyjnymi i wyróżnione tekstem pogrubionym pochodzą od wydawnictwa i nie są częścią aktu normatywnego.

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2022

ISBN 978-83-8286-895-1
12. wydanie

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 728 313 462
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

USTAWA z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny	7
CZĘŚĆ OGÓLNA	9
Rozdział I. Zasady odpowiedzialności karnej	9
Rozdział II. Formy popełnienia przestępstwa	12
Rozdział III. Wyłączenie odpowiedzialności karnej	15
Rozdział IV. Kary	18
Rozdział V. Środki karne	20
Rozdział Va. Przepadek i środki kompensacyjne	28
Rozdział VI. Zasady wymiaru kary i środków karnych	34
Rozdział VII. Powrót do przestępstwa	39
Rozdział VIII. Środki związane z poddaniem sprawcy próbie	40
Rozdział IX. Zbieg przestępstw oraz łączenie kar i środków karnych	49
Rozdział X. Środki zabezpieczające	53
Rozdział XI. Przedawnienie	57
Rozdział XII. Zatarcie skazania	58
Rozdział XIII. Odpowiedzialność za przestępstwa popełnione za granicą	60
Rozdział XIV. Objasnienie wyrażeń ustawowych	63
Rozdział XV. Stosunek do ustaw szczególnych	67
CZĘŚĆ SZCZEGÓLNA	68

Rozdział XVI. Przepęstwa przeciwko pokojowi, ludzkości oraz przepęstwa wojenne	68
Rozdział XVII. Przepęstwa przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej	73
Rozdział XVIII. Przepęstwa przeciwko obronności	77
Rozdział XIX. Przepęstwa przeciwko życiu i zdrowiu	80
Rozdział XX. Przepęstwa przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu	85
Rozdział XXI. Przepęstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	89
Rozdział XXII. Przepęstwa przeciwko środowisku	92
Rozdział XXIII. Przepęstwa przeciwko wolności	98
Rozdział XXIV. Przepęstwa przeciwko wolności sumienia i wyznania	101
Rozdział XXV. Przepęstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	101
Rozdział XXVI. Przepęstwa przeciwko rodzinie i opiece	105
Rozdział XXVII. Przepęstwa przeciwko czci i nietykalności cielesnej	108
Rozdział XXVIII. Przepęstwa przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową	110
Rozdział XXIX. Przepęstwa przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego	112
Rozdział XXX. Przepęstwa przeciwko wymiarowi sprawiedliwości	119
Rozdział XXXI. Przepęstwa przeciwko wyborom i referendum	125
Rozdział XXXII. Przepęstwa przeciwko porządkowi publicznemu	127
Rozdział XXXIII. Przepęstwa przeciwko ochronie informacji	133
Rozdział XXXIV. Przepęstwa przeciwko wiarygodności dokumentów	136
Rozdział XXXV. Przepęstwa przeciwko mieniu	140
Rozdział XXXVI. Przepęstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu i interesom majątkowym w obrocie cywilnoprawnym	145

Rozdział XXXVII. Przepisy przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi	153
CZĘŚĆ WOJSKOWA	155
Rozdział XXXVIII. Przepisy ogólne dotyczące żołnierzy	155
Rozdział XXXIX. Przepisy przeciwko obowiązkowi pełnienia służby wojskowej	160
Rozdział XL. Przepisy przeciwko zasadom dyscypliny wojskowej	162
Rozdział XLI. Przepisy przeciwko zasadom postępowania z podwładnymi	164
Rozdział XLII. Przepisy przeciwko zasadom obchodzenia się z uzbrojeniem i uzbrojonym sprzętem wojskowym	165
Rozdział XLIII. Przepisy przeciwko zasadom pełnienia służby	166
Rozdział XLIV. Przepisy przeciwko mieniu wojskowemu	166
 Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Przepisy wprowadzające	
Kodeks karny	169
Rozdział I. Przepisy ogólne	171
Rozdział II. Przepisy karne	190
Rozdział III. Zmiany w przepisach obowiązujących	191
Rozdział IV. Przepisy przejściowe i końcowe	191
Skorowidz przedmiotowy do Kodeksu karnego	195

KODEKS KARNY

UWZGLĘDNIONO ZMIANY WCHODZĄCE W ŻYCIE Z DNIEM:

- **30 maja 2022 r.** – obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 28 kwietnia 2022 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Kodeks karny (Dz.U. poz. 1138)
 - **po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia** – ustawa z 22 lipca 2022 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania przestępczości środowiskowej (druk sejmowy nr 2371; oczekuje na publikację w Dzienniku Ustaw)
 - **1 stycznia 2023 r.** – ustawa z 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 2376; oczekuje na publikację w Dzienniku Ustaw)
-

USTAWA

z dnia 6 czerwca 1997 r.

KODEKS KARNY

(tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 1138)¹

¹ Uwzględniono zmiany wynikające z ustaw:

– z 22 lipca 2022 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania przestępczości środowiskowej (druk sejmowy nr 2371; oczekuje na publikację w Dzienniku Ustaw) zmieniającej nin. ustawę po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia;

– z 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 2376; oczekuje na publikację w Dzienniku Ustaw) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2023 r.

CZĘŚĆ OGÓLNA

Rozdział I

Zasady odpowiedzialności karnej

Struktura przestępstwa. Warunki odpowiedzialności

Art. 1. § 1. Odpowiedzialności karnej podlega ten tylko, kto popełnia czyn zabroniony pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia.

§ 2. Nie stanowi przestępstwa czyn zabroniony, którego społeczna szkodliwość jest znikoma.

§ 3. Nie popełnia przestępstwa sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu.

Przestępstwa skutkowe z zaniechania

Art. 2. Odpowiedzialności karnej za przestępstwo skutkowe popełnione przez zaniechanie podlega ten tylko, na kim ciążył prawny, szczególny obowiązek zapobiegnięcia skutkowi.

Zasada humanitaryzmu

Art. 3. Kary oraz inne środki przewidziane w tym kodeksie stosuje się z uwzględnieniem zasad humanitaryzmu, w szczególności z poszanowaniem godności człowieka.

Zasady stosowania ustawy karnej

Art. 4. § 1. Jeżeli w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa, stosuje się ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest względniejsza dla sprawcy.

§ 2. Jeżeli według nowej ustawy za czyn objęty wyrokiem nie można orzec kary w wysokości kary orzeczonej, wymierzoną karę obniża się do wysokości najsurowszej kary możliwej do orzeczenia na podstawie nowej ustawy.

§ 3. Jeżeli według nowej ustawy czyn objęty wyrokiem nie jest już zagrożony karą pozbawienia wolności, wymierzoną karę pozbawienia wolności podlegającą wykonaniu zamienia się na grzywnę albo karę ograniczenia wolności, przyjmując że jeden miesiąc pozbawienia wolności równa się 60 stawkom dziennym grzywny albo 2 miesiącom ograniczenia wolności.

§ 4. Jeżeli według nowej ustawy czyn objęty wyrokiem nie jest już zabroniony pod groźbą kary, skazanie ulega zatarciu z mocy prawa.

Zasada terytorialności

Art. 5. Ustawę karną polską stosuje się do sprawcy, który popełnił czyn zabroniony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak również na polskim statku wodnym lub powietrznym, chyba że umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, stanowi inaczej.

Czas i miejsce popełnienia czynu zabronionego

Art. 6. § 1. Czyn zabroniony uważa się za popełniony w czasie, w którym sprawca działał lub zaniechał działania, do którego był obowiązany.

§ 2. Czyn zabroniony uważa się za popełniony w miejscu, w którym sprawca działał lub zaniechał działania, do którego był obowiązany, albo gdzie skutek stanowiący znamię czynu zabronionego nastąpił lub według zamiaru sprawcy miał nastąpić.

Kwalifikacja przestępstw. Zbrodnia i występki

Art. 7. § 1. Przestępstwo jest zbrodnią albo występkiem.

§ 2. Zbrodnią jest czyn zabroniony zagrożony karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3 albo karą surowszą.

§ 3. Występkiem jest czyn zabroniony zagrożony grzywną powyżej 30 stawek dziennych albo powyżej 5000 złotych, karą ograniczenia wolności przekraczającą miesiąc albo karą pozbawienia wolności przekraczającą miesiąc.

Zasada ustalania strony podmiotowej

Art. 8. Zbrodnię można popełnić tylko umyślnie; występki można popełnić także nieumyślnie, jeżeli ustawa tak stanowi.

Strona podmiotowa czynu. Umyślność i nieumyślność

Art. 9. § 1. Czyn zabroniony popełniony jest umyślnie, jeżeli sprawca ma zamiar jego popełnienia, to jest chce go popełnić albo przewidując możliwość jego popełnienia, na to się godzi.

§ 2. Czyn zabroniony popełniony jest nieumyślnie, jeżeli sprawca nie mając zamiaru jego popełnienia, popełnia go jednak na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, mimo że możliwość popełnienia tego czynu przewidywał albo mógł przewidzieć.

§ 3. Sprawca ponosi surowszą odpowiedzialność, którą ustawa uzależnia od określonego następstwa czynu zabronionego, jeżeli następstwo to przewidywał albo mógł przewidzieć.

Zdolność wiekowa odpowiedzialności karnej

Art. 10. § 1. Na zasadach określonych w tym kodeksie odpowiada ten, kto popełnia czyn zabroniony po ukończeniu 17 lat.

§ 2. Nieletni, który po ukończeniu 15 lat dopuszcza się czynu zabronionego określonego w art. 134, art. 148 § 1, 2 lub 3, art. 156 § 1 lub 3, art. 163 § 1 lub 3, art. 166, art. 173 § 1 lub 3, art. 197 § 3 lub 4, art. 223 § 2, art. 252 § 1 lub 2 oraz w art. 280, może odpowiadać na zasadach określonych w tym kodeksie, jeżeli okoliczności sprawy oraz stopień rozwoju sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste za tym przemawiają, a w szczególności, jeżeli poprzednio stosowane środki wychowawcze lub poprawcze okazały się bezskuteczne.

§ 3. W wypadku określonym w § 2 orzeczona kara nie może przekroczyć dwóch trzecich górnej granicy ustawowego zagrożenia przewidzianego za przypisane sprawcy przestępstwo; sąd może zastosować także nadzwyczajne złagodzenie kary.

§ 4. W stosunku do sprawcy, który popełnił występki po ukończeniu lat 17, lecz przed ukończeniem lat 18, sąd zamiast kary stosuje środki wychowawcze,

lecznicze albo poprawcze przewidziane dla nieletnich, jeżeli okoliczności sprawy oraz stopień rozwoju sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste za tym przemawiają.

Jedność czynu. Zbieg przepisów ustawy

Art. 11. § 1. Ten sam czyn może stanowić tylko jedno przestępstwo.

§ 2. Jeżeli czyn wyczerpuje znamiona określone w dwóch albo więcej przepisach ustawy karnej, sąd skazuje za jedno przestępstwo na podstawie wszystkich zbiegających się przepisów.

§ 3. W wypadku określonym w § 2 sąd wymierza karę na podstawie przepisu przewidującego karę najsurowszą, co nie stoi na przeszkodzie orzeczeniu innych środków przewidzianych w ustawie na podstawie wszystkich zbiegających się przepisów.

Czyn ciągły

Art. 12. § 1. Dwa lub więcej zachowań, podjętych w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, uważa się za jeden czyn zabroniony; jeżeli przedmiotem zamachu jest dobro osobiste, warunkiem uznania wielości zachowań za jeden czyn zabroniony jest tożsamość pokrzywdzonego.

§ 2. Odpowiada jak za jeden czyn zabroniony wyczerpujący znamiona przestępstwa ten, kto w krótkich odstępach czasu, przy wykorzystaniu tej samej albo takiej samej sposobności lub w podobny sposób popełnia dwa lub więcej umyślnych wykroczeń przeciwko mieniu, jeżeli łączna wartość mienia uzasadnia odpowiedzialność za przestępstwo.

Rozdział II

Formy popełnienia przestępstwa

Usiłowanie. Udolność i nieudolność

Art. 13. § 1. Odpowiada za usiłowanie, kto w zamiarze popełnienia czynu zabronionego swoim zachowaniem bezpośrednio zmierza do jego dokonania, które jednak nie następuje.

§ 2. Usiłowanie zachodzi także wtedy, gdy sprawca nie uświadamia sobie, że dokonanie jest niemożliwe ze względu na brak przedmiotu nadającego się

do popełnienia na nim czynu zabronionego lub ze względu na użycie środka nie nadającego się do popełnienia czynu zabronionego.

Wymiar kary za usiłowanie

Art. 14. § 1. Sąd wymierza karę za usiłowanie w granicach zagrożenia przewidzianego dla danego przestępstwa.

§ 2. W wypadku określonym w art. 13 § 2 sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.

Bezkarność usiłowania. Czyny żal

Art. 15. § 1. Nie podlega karze za usiłowanie, kto dobrowolnie odstąpił od dokonania lub zapobiegł skutkowi stanowiącemu znamię czynu zabronionego.

§ 2. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary w stosunku do sprawcy, który dobrowolnie starał się zapobiec skutkowi stanowiącemu znamię czynu zabronionego.

Przygotowanie. Odpowiedzialność za przygotowanie

Art. 16. § 1. Przygotowanie zachodzi tylko wtedy, gdy sprawca w celu popełnienia czynu zabronionego podejmuje czynności mające stworzyć warunki do przedsięwzięcia czynu zmierzającego bezpośrednio do jego dokonania, w szczególności w tymże celu wchodzi w porozumienie z inną osobą, uzyskuje lub przysposabia środki, zbiera informacje lub sporządza plan działania.

§ 2. Przygotowanie jest karalne tylko wtedy, gdy ustawa tak stanowi.

Bezkarność dobrowolnego odstąpienia od przygotowania

Art. 17. § 1. Nie podlega karze za przygotowanie, kto dobrowolnie od niego odstąpił, w szczególności zniszczył przygotowane środki lub zapobiegł skorzystaniu z nich w przyszłości; w razie wejścia w porozumienie z inną osobą w celu popełnienia czynu zabronionego, nie podlega karze ten, kto nadto podjął istotne starania zmierzające do zapobieżenia dokonaniu.

§ 2. Nie podlega karze za przygotowanie osoba, do której stosuje się art. 15 § 1.

W 12. wydaniu książki uwzględniono zmiany wynikające m.in. z ustaw:

- z 22 lipca 2022 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania przestępczości środowiskowej,
- z 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw.

W książce zamieszczono skorowidz przedmiotowy ułatwiający odnalezienie poszczególnych instytucji, a zaakcentowane kolorowym tłem tytułiki przed artykułami objaśniają ich sens.

Zmiany, które wejdą w życie po 16 sierpnia 2022 r., zostały oznaczone pismem pochyłym (*kursywą*).

Publikacja jest przeznaczona dla osób, którym niezbędna jest znajomość przepisów z zakresu prawa karnego materialnego, a także studentów.

LEXOTEKA

więcej niż podręcznik

Poszukaj pozostałych podręczników
dostępnych online

www.lexoteka.pl

9 788382 868951 W12P01

ISBN 978-83-8286-895-1

9 788382 868951

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLWUER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 12,90 ZŁ (W TYM 5% VAT)